

Editorial

Vážené dámy, vážení pánové,

jak jistě víte, vstoupila na konci loňského roku v platnost novela tiskového zákona, která pro vydavatele radničních periodik (nejčastěji právě obce) stanoví nové právní povinnosti. Vzhledem k blížícím se volbám považujeme toto téma za mimořádně aktuální, a proto Vám v předstihu přinášíme důležité shrnutí nové právní úpravy. Druhým aktuálním tématem je zejména připravovaná úprava o povinném zveřejňování smluv na internetu, kterou v těchto dnech projednává poslanecká sněmovna.

Na našich stránkách neustále doplňujeme praktické rady k tématům, která se týkají života na obcích. Budeme vděční za Vaše podněty a praktické komentáře k níže uvedeným rubrikám:

- [právo občana a zastupitele na informace](#)
- [veřejné zakázky](#)
- [střet zájmu](#)
- [veřejná podpora \(dotace\)](#)
- [rozhodovací procesy obcí](#)
- [hospodaření obcí – prodej, pronájem](#)
- [odpovědnost vůči obci](#)

I v roce 2014 jsme samozřejmě připraveni Vám poskytnout základní i rozšířené právní poradenství, pokud se setkáte s projevy střetu zájmů, klientelismu, úplatkářství nebo neehospodárného nakládání s veřejným majetkem. Rádi pro Vás zorganizujeme i semináře týkající se prevence korupce při zadávání veřejných zakázek, radničních periodik po novele tiskového zákona či vymáhání nároků na náhradu škody vzniklou na majetku obce.

Těšíme se na osobní setkání.

Martin Kameník, předseda Oživení, o. s.

PODNĚTY TÝKAJÍCÍ SE KORUPCE
(veřejné zakázky, nakládání s majetkem, dotace)

PŘIJÍMÁME NA TĚCHTO KONTAKTECH:

OŽIVENÍ, o. s.
 Muchova 13, 160 00 Praha 6
 Tel. 257 531 983
 e-mail: poradna@oziveni.cz

NÁŠ TÝM

Petra Bielinová

advokátka

Po absolvování právnické fakulty UK Praha zaměřila do advokacie, kde v letech 2004 až 2010 vykonávala generální praxi. Od r. 2011 spolupracuje s Oživením, věnuje se zejména správnímu právu a sporné agendě, pravidelně publikuje v odborných časopisech a na [blogu](#).

Andrea Kohoutková

advokátka

Po absolvování právnické fakulty UK v Praze vykonávala generální praxi. Postupně získala zkušenosti převážně v oblasti litigací, závazkové agendy a insolvenčního práva. Od roku 2013 spolupracuje s Oživením, kde se zabývá především problematikou správního práva.

PODPOŘTE NÁS

Dobrá praxe: obce i města začínají vymáhat škodu po osobách, které ji svým rozhodnutím způsobily

foto: Jiří Benák, IDNES.cz

Samostatně, bez aktivity Oživení:

Rozhodnutím Úřadu byla obci **Želechovice** uložena pokuta ve výši 50.000,- Kč. Rozklad obce byl zamítnut a rozhodnutí ÚOHS nabylo právní moci v březnu 2012. Nejpozději stejného dne obec reklamovala dílo (zpracování zadávací dokumentace) u společnosti Regionální agentura pro rozvoj střední Moravy. Společnost škodu na majetku obce dobrovolně neuhradila a obec podala 16. 10. 2012 žalobu k Okresnímu soudu v Olomouci. V řízení obec uplatňuje škodu ve výši 741.249 Kč. **Bližší informace naleznete [zde](#).**

Aktualita: nezveřejnění smlouvy je porušení zákona o VZ

V srpnu 2012 schválila rada Městské části Praha 10 (MČ) uzavření Rámcové smlouvy na stavební práce v celkové hodnotě 1,6 miliardy korun. Oživení chtělo takto rozsáhlou veřejnou zakázku analyzovat z hlediska jejího zadání. Smlouva byla v srpnu 2012 MČ uzavřena, ale na profilu zadavatele zveřejněna nebyla.

Podle **§ 147a zákona o veřejných zakázkách** (ve znění platném od 1. 4. 2012) je přitom zadavatel povinen na svém profilu uveřejnit celé znění smlouvy do 15 dnů od jejího uzavření. MČ tuto povinnost nespĺnila ani do dvou měsíců (ačkoli byla na povinnost zveřejnit smlouvu výslovně Oživením upozorněna).

Nezveřejnění smlouvy MČ odůvodňovala rozsahem smlouvy a také tím, že zakázka byla vyhlášena před účinností novely.

V předchozím vydání newsletteru právní poradny Oživení, jsme Vás informovali o povinnosti (nejen) obcí vymáhat škodu, která vznikla na jejich majetku v důsledku zaplacené pokuty uložené Úřadem pro ochranu hospodářské soutěže (Úřad). Dnes Vám přinášíme některé pozitivní příklady zadavatelů, kteří k vymáhání nároku na náhradu škodu přistoupili a to buď po naší výzvě, anebo i bez výzvy zcela samostatně.

Po výzvě Oživení k vymáhání nároku obce:

Úřad uložil **městské části Ostrava Jih** v dubnu 2011 pokutu ve výši 300.000,- Kč. Oživení vyzvalo k vymáhání nároku v srpnu 2013. Po nátlaku Oživení a médií Městská část uplatnila nárok na náhradu škody u soudu v prosinci 2013 (dva dny před promlčením nároku). **Bližší informace naleznete [zde](#).**

Úřad uložil **Liberci** sankci 130.000,- Kč za neoprávněné zrušení soutěže. Po výzvě Oživení začalo město v listopadu 2013 vymáhat část zaplacené pokuty (90.000,- Kč) po bývalém primátorovi města. **Bližší informace naleznete [zde](#).**

Na podnět Oživení uložil Úřad MČ **pokutu za porušení zákona** o veřejných zakázkách ve výši 100.000,- Kč.

V rozhodnutí Úřad uzavřel, že „*pokud dojde k uzavření smlouvy po 1. 4. 2012 (účinnost novely), musí zadavatel na svém profilu uveřejnit uzavřenou smlouvu, a to bez ohledu na to, kdy byla veřejná zakázka vyhlášena (zda před nebo po 1. 4. 2012). Rozhodující je datum uzavření smlouvy, ke kterému došlo v daném případě až po 1. 4. 2012, proto byl zadavatel povinen smlouvu uveřejnit.*“

Rozhodnutí o uložení pokuty není pravomocné, MČ si proti němu podala rozklad. **Podrobnosti a dokumenty naleznete [zde](#).**

Radniční periodika po novele tiskového zákona

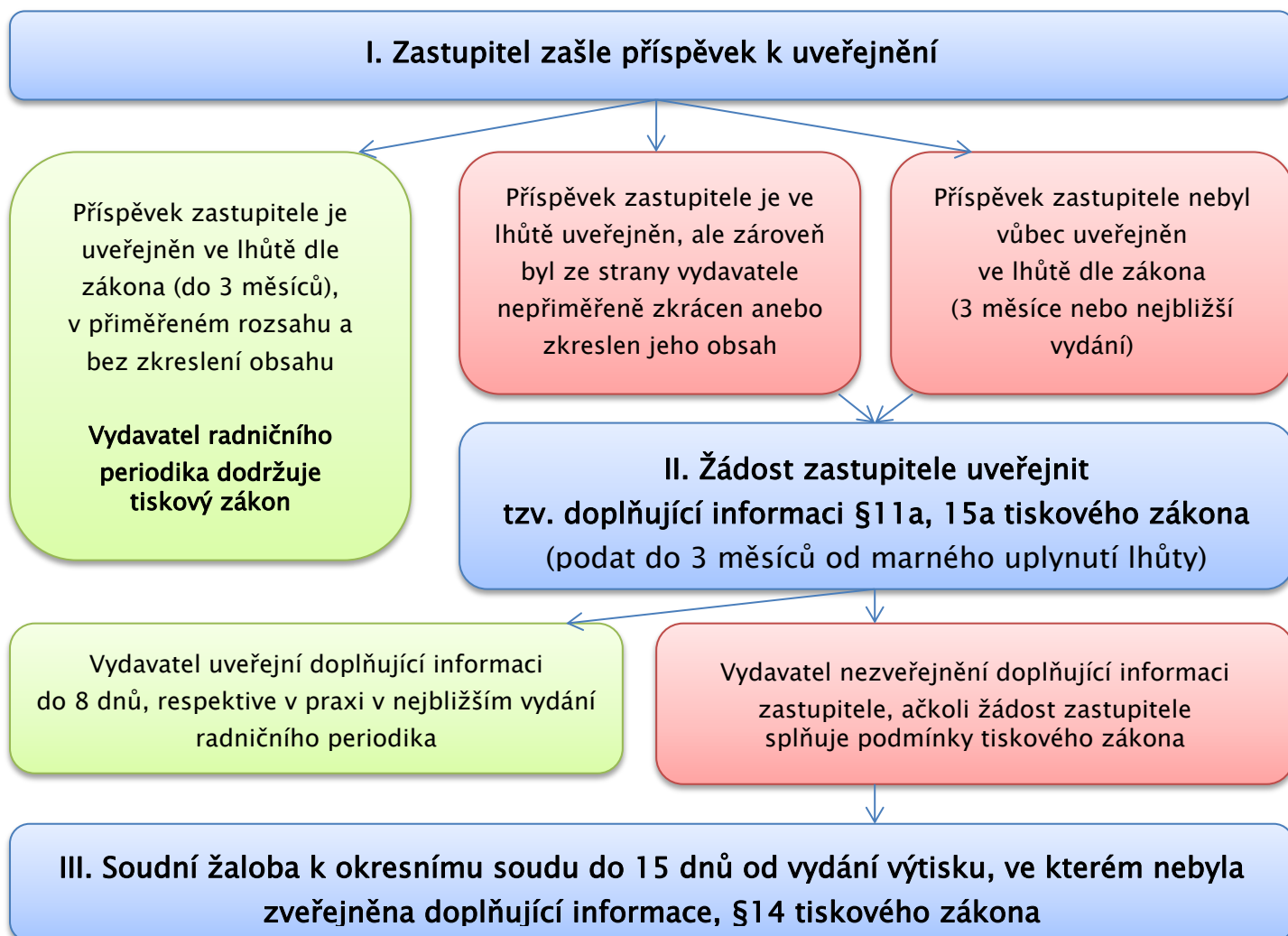
Novela tiskového zákona zavedla s účinností od 1. listopadu 2013 definici tzv. **periodického tisku územně samosprávného celku**, kdy v zásadě se jedná o jakákoli pravidelně vydávaná tištěná periodika, která vydává buď územně samosprávný celek sám (obec, kraj), popřípadě právnická osoba jím zřízená, založená nebo ovládaná anebo i jakákoli třetí osoba, pokud tak činí na základě smlouvy uzavřené s územně samosprávným celkem.

Pro vydavatele radničních periodik novela zavedla dvě významné povinnosti. Za prvé je třeba **poskytovat čtenářům objektivní a vyvážené informace** a za druhé je nutné **poskytnout členům zastupitelstva přiměřený prostor pro uveřejnění jejich „sdělení“**. Pouze druhou zmíněnou povinnost lze na vydavateli vynutit.

Smyslem nově zakotvené povinnosti poskytovat veřejnosti objektivní a vyvážené informace je **zamezit zneužívání radničních periodik** jednou politickou stranou nebo širším politickým uskupením, majícím v dané chvíli většinu v zastupitelstvu. Většinově prosazovaná či dokonce již přijatá rozhodnutí zpravidla nejsou jediná možná či jediná správná.

Od listopadu minulého roku by se měly názory všech zastupitelů objevovat na stránkách radničních periodik „*přiměřeně*“ bez většího úsilí těchto zastupitelů už jen proto, že na **pluralitě politických názorů** je veřejný zájem.

Níže zobrazený diagram zobrazuje zákonem stanovený postup, jak se zastupitel může domáhat zveřejnění příspěvku v radničním periodiku.

Tématu radničních periodik se Oživení dlouhodobě věnuje. Rádi Vám poskytneme individuální konzultace či školení k danému tématu. Vaše dotazy očekáváme na adrese: poradna@oziveni.cz.

Povinné zveřejňování smluv v registru smluv na internetu

Povinné zveřejnění smlouvy dnes upravuje zákon o veřejných zakázkách a týká se pouze smluv s hodnotou plnění vyšší než 500.000,- Kč. Místem zveřejnění je profil zadavatele. Sankcí za nezveřejnění smlouvy není její neplatnost, ale pouze riziko postihu za **správní delikt** od Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže.

Povinnost zveřejnit smlouvu podle zákona o veřejných zakázkách se netýká smluv uzavíraných mimo rámec citovaného zákona (smlouvy kupní, zástavní, nájemní, darovací atp.) a to bez ohledu na výši plnění. Na druhou stranu jsou všechny výše zmíněné smlouvy veřejnosti dostupné na základě **individuální žádosti o informace**.

Plánované povinné zveřejňování smluv, o kterém se jedná v poslanecké sněmovně, požaduje, aby **účinnost a platnost (většiny) smluv, které obce uzavírají, byla podmíněna jejich zveřejněním na internetu**.

Řada obcí **zveřejňuje smlouvy, objednávky a faktury dobrovolně již dnes**, a to buď na svém webu ([Praha](#), [České Budějovice](#)), nebo přímo v **registru smluv**. Mezi subjekty zveřejňující smlouvy v **registru smluv** se zařadilo nejen Ministerstvo financí či Liberecký kraj, ale i obce všech velikostí: Krasov a Ondřejov (do 1500 obyvatel), Chrastava či Semily (6–9 tisíc obyvatel), Mělník a Nové Město na Moravě (19 tisíc obyvatel), Opava, Městská část Praha 3 či Zlín (60–80 tisíc obyvatel).

Připojte se ke starostům, kteří podporují zákon o povinném zveřejňování smluv na internetu: starostoveprotransparentnost.cz

Legislativní proces můžete sledovat na stránkách [poslanecké sněmovny](#).

Obsah poslaneckého návrhu, sněmovní tisk 42:

Kdo všechno bude mít podle povinnost zveřejňovat smlouvy?

Stát, územní samosprávný celek, právnická osoba zřízená zákonem, právnická osoba ovládaná státem/samosprávou včetně dceřiných společností.

Jaké smlouvy se podle návrhu zveřejňovat nemusí?

Smlouvy pracovní, s fyzickými osobami uzavírané v rámci běžného obchodního styku (např. o dodávky energií), konkludentně uzavírané (jízda v MHD apod.), na pronájem hrobů, všechny smlouvy nezveřejňované podle zákona o svobodném přístupu k informacím a další.

Budou se podle návrhu zveřejňovat i objednávky a faktury?

Návrh byl předložen ve dvou variantách. První se zveřejňováním faktur a objednávek nepočítá, druhá varianta zavádí povinné zveřejnění od finančního limitu, který stanoví vláda.

Jak se smlouva zveřejňuje?

Smlouva se zveřejňuje tak, že se přímo vyplní 7 kolonek (tzv. metadat) a k nim se nahraje „wordová“ verze smlouvy včetně příloh a dodatků. Nic se neskenuje.

Jak funguje tzv. „sankce neplatnosti“?

Jde o neúčinnost a následnou neplatnost nezveřejněné smlouvy. Do doby zveřejnění smlouvy je smlouva neúčinná, tedy nelze nutit smluvní strany, aby ji začaly plnit. Teprve když ani jedna ze smluvních stran nezveřejní smlouvu během tří měsíců od okamžiku uzavření smlouvy, nastává sankce neplatnosti smlouvy ex tunc (zrušení smlouvy).

Která smluvní strana má povinnost smlouvu zveřejnit?

Obě. Obě tedy nesou vinu na případném nezveřejnění. Pokud se strany domluví, že smlouvu zveřejní jedna, druhá je povinna to před zahájením smluvního plnění ověřit včetně správnosti (až) 7 povinných údajů. Smlouva se považuje za nezveřejněnou, pokud nejsou uveřejněna povinná metadata (identifikace smluvních stran, předmět smlouvy, cena plnění, lhůta plnění, sankce, záruka).

Zdroj: [materiál Rekonstrukce státu](#)